

מהלכות פסח- תשפ"א

הלכות, הנחיות, זמנים ושיעורים לערב פסח שחל בשבת ולליל הסדר

תוכן:

1. זמנים:

- יום חמישי, י"ב ניסן
- יום שישי, י"ג ניסן
- שבת הגדול, י"ד ניסן
- מוצאי שבת, ליל הסדר

2. סדר הפעולות לקראת החג:

- א. מכירת חמץ
- ב. הכשרת כלים – ראה גם בנספח
- ג. תענית בכורות
- ד. בדיקת חמץ
- ה. ביטול חמץ
- ו. שריפת חמץ
- ז. הכנות לשבת ולליל הסדר
- ח. שבת הגדול
- ט. ביעור וביטול חמץ
- י. מוצאי שבת- ליל הסדר

3. נספחים:

- א. כיצד מנקים?
- ב. מוצרי חמץ
- ג. מוצרים שאינם מזון
- ד. תרופות
- ה. הכשרת כלים

1. לקראת החג – זמנים

יום חמישי, י"ב ניסן / 25.3

מכירת חמץ	מי שלא מכר ביום חמישי, אפשר למכור עד יום שישי בשעה 11:45.	מומלץ לחתום על ייפוי כוח והרשאה אצל הרב המקומי או באתר 'כיפה'.
תענית בכורות מוקדמת	תחילת התענית: 04:04 סיום התענית: 18:14	הסומכים על סיום מסכת יסיימו ביום חמישי בבוקר.
בדיקת חמץ מוקדמת וביטול חמץ	הבדיקה, אור לי"ג ניסן החל משעה 18:14. בסיום הבדיקה – ביטול החמץ.	הערה: זמן בדיקת חמץ הוא לפי שעון חורף. בלילה זה מוחלף השעון לשעון קיץ.

יום שישי, י"ג ניסן / 26.3 [שעון קיץ!]

שריפת חמץ – ללא ביטול!	יש לשרוף את החמץ עד שעה 11:40	מי שלא שרף עד לשעה זו, ישרוף במשך היום.
ריכוז החמץ הנותר	את החמץ הנותר, לצורך סעודות יום שישי, וסעודת שבת בבוקר, יש לרכז בשקית או בכלי כדי שלא יתפזר.	
הכנות שיש לעשותן ביום שישי, לצורך שבת ולליל הסדר	<ol style="list-style-type: none"> לבשל את התבשילים לשבת ולליל הסדר בכלי פסח! לצלול את הזרוע, ולבשל את הביצה לסעודת ליל הסדר להשרות ולשטוף את עלי החסה למרור. הנוהגים לאכול חזרת למרור – לפורר את החזרת ולשמור בכלי סגור. להשרות ולשטוף את הכרפס להכין את החרוסת להכין מי מלח, מי שלא הכין מותר להכין במוצאי שבת – ליל הסדר. לשטוף את כלי החמץ שלא יהיו בשימוש בשבת, ולהצניעם. הרוצה לקיים סעודה שלישית בשבת במצה מבושלת, יש לבשל את המצות ביום שישי. להדליק נר נשמה, בנוסף לנרות שבת, כדי שממנו ידליקו את הנרות ליום טוב, במוצאי שבת. 	

הדלקת נרות שבת	ירושלים: 18:16 תל אביב: 18:34 חיפה ושומרון: 18:26	שקיעה: 18:56
----------------	---	--------------

יום שבת קודש, י"ד ניסן 27/3

לספרדים: 09:45 אשכנזים: 10:09 בשעת הצורך אפשר להקל ולאכול עד 10:40	סוף זמן אכילת חמץ
ספרדים: 10:56 אשכנזים: 11:28 בשעת הצורך אפשר לבטל עד 11:42	סוף זמן ביעור חמץ, זריקתו לאשפה מחוץ לבית וביטול החמץ
עד שעה 16:10	אכילת מצה עשירה לספרדים, או מצה מבושלת לאשכנזים

מוצאי שבת, ליל הסדר

הדלקת נרות של יום טוב, וחימום התבשילים לליל הסדר – 19:31	צאת שבת וכניסת יום טוב
24:44	חצות- סוף זמן אכילת אפיקומן

2. סדר הפעולות לקראת החג

א. מכירת חמץ

לכתחילה, רצוי שלא להשאיר בבית חמץ גמור, אלא לסיימו לפני פסח ולבער את מה שנותר (ואין בכך "בל תשחית"). הרוצה למכור חמץ גמור או תערובות חמץ שיש ברשותו, צריך לחתום עד יום חמישי, י"ב ניסן, על טופס ייפוי כח והרשאה לרב או למועצה הדתית, למכור את החמץ שברשותו לנוכרי.

טפסי ההרשאות למכירת חמץ נמצאים בידי רבני הישובים (לבעלי מפעלים ובתי חרושת קיים שטר הרשאה שונה מהשטר הרגיל).

מי שאינו יכול להגיע ולחתום על השטר, יכול למנות שליח למכירת חמץ גם דרך אתר "כיפה" באינטרנט, בכתובת: <https://www.kipa.co.il/passover/sell.asp>.

לתשומת לב: השטר עליו חותמים הוא ייפוי כח והרשאה למכירת החמץ שתיעשה על ידי הרב, המשמש כשליחו של המוכר. בפועל, מתבצעת המכירה לנוכרי ביום חמישי, י"ב בניסן לפני השקיעה, וביום שישי, י"ג בניסן בבוקר.

בהתאם לכללים לעיל, יש לרכז את החמץ לפי בדיקת החמץ במקומות סגורים ומסומנים, שאפשר יהיה להצביע עליהם בפני הנוכרי הקונה את החמץ.

במכירה אפשר לכלול גם טוסטר שקשה מאוד לנקותו מפירורים, מוצרי קוסמטיקה ותמרוקים המכילים אלכוהול (שאולי יוצר ממיני דגן) וברכונים (שאולי דבוק בהם חמץ).

במוצאי שבת, כא' בניסן, מוצאי שביעי של פסח, החל מהשעה 20:00, כעשרים דקות לאחר צאת החג, מושלמת העסקה עם הנוכרי ואפשר להשתמש בחמץ שנמכר לו.

ב. הכשרת כלים ר' הרחבה ופירוט בנספח

- בכלים אותם מבקשים להגעיל אין להשתמש 24 שעות לפני ההגעלה.
- יש לפרק ידיות סירים וכד' ולנקות היטב את הכלי ואת הידיות.
- יש להביא להגעלה גם ידיות וברגים.

ג. יום חמישי, י"ב ניסן – תענית בכורות

בשנה זו, שערב פסח חל בשבת, מקדימים את תענית הבכורות ליום חמישי, י"ב ניסן.

למתענים: תחילת התענית בעלות השחר, בשעה 04:04,

סיום התענית, בצאת הכוכבים, בשעה 18:14.

הסומכים על סיום מסכת, יסיימו ביום חמישי בבוקר, יטעמו כזית לאחר הסיום, ואח"כ ילכו לביתם, וימשיכו את הסעודה בביתם.

ד. בדיקת חמץ

יש לסיים את ניקיון הבית ביום חמישי, י"ב ניסן, ולרכז את החמץ הנשאר, כדי לאוכלו ביום שישי וביום שבת.

ביום חמישי – זמן צאת הכוכבים בשעה 18:14.

מתפללים ערבית ומיד אח"כ בודקים את החמץ.

הבדיקה מתבצעת בכל מקום **שדרך להכניס בו חמץ**, כולל: מקרר, מקפיא, רכב וכדומה.

גם במקום העבודה יש לבצע בדיקת חמץ, כגון: בשולחנות, במגירות ובתאים שרגילים לשמור בהם מזון חמץ.

אדם השוהה במקום בו אחרים אינם מבערים את החמץ, יכול וצריך לבדוק חמץ גם בחול המועד פסח עצמו. במקרה כזה יקפיד שסביבתו הקרובה, כגון: הכיסא והשולחן שלו, יהיו נקיים מחמץ.

העולה על רכב כטרמפיסט ואינו בטוח שבעל הרכב בדק את רכבו, יכנס, ותוך כדי ישיבה יבדוק סביבו. אם מוצא פירורים, ינערם כך שיפלו למרגלותיו.

הערה: בבדיקת חמץ יש "חובת הפצא", לבדוק כל מקום שדרך להכניס בו חמץ ואנו רוצים להשתמש בו בפסח, ויש גם "חובת גברא", שחכמים חייבו כל אדם לבדוק חמץ.

למשל: משפחה העוזבת את ביתה בערב פסח ומתארחת במקום אחר, אע"פ שלא תשהה בביתה בפסח, יש חובה על בעל הבית לנקות חדר אחד ולקיים בו את מצוות בדיקת חמץ. [הלכות הנוגעות לבדיקה מובאות בנספח- "כיצד מנקים?"].

ה. ביטול חמץ

לאחר הבדיקה יש לבטל את החמץ, על פי הנוסח המובא בסידורים.

חשוב לדעת: כל אדם, בן או בת שהגיעו למצוות, יש לו קנין והוא בעלים על החמץ שברשותו. לכן, לא די בביטולו של בעל הבית עבור אשתו או של אבא עבור ילדיו הגדולים, אלא צריך כל אחד מבני הבית לבטל את החמץ שברשותו.

יום שישי, י"ג ניסן

ו. שריפת חמץ

למרות שביום זה מותר לאכול חמץ, הואיל ואי אפשר לשורפו ביום שבת קודש, י"ד ניסן, לכן שורפים את החמץ ביום שישי.

לכתחילה, יש לשורפו עד לשעה 11:40, סוף שעה חמישית. בדיעבד, אם לא שרפו, ישרוץ במהלך יום שישי.

אין לבטל את החמץ, מאחר שכבר ביטלו אמש.

יש להשאיר חמץ לסעודות יום שישי, ליל שבת ושבת בבוקר, ולרכזו בשקית או בקופסא, כדי שלא יתפזר.

ז. הכנות לשבת ולליל הסדר

1. תספורת וגילוח: השנה, שערב פסח חל בשבת, יש להקדים ולהסתפר, וליטול ציפורניים לקראת החג, כבר ביום שישי.

לכתחילה, ראוי להסתפר עד זמן מנחה (יש אומרים עד מנחה גדולה, ויש אומרים עד מנחה קטנה), מי שלא הסתפר עד אז, יסתפר, יתגלח ויטול ציפורניים עד זמן הדלקת נרות.

2. את התבשילים לשבת רצוי לבשל בכלי פסח, כדי שאפשר יהיה לשטוף את הכלים בחול המועד. אם בישלו לצורך השבת בכלי חמץ, לאחר הסעודה, בליל שבת או בשבת בבוקר, יש לנקות את הכלים משאריות מזון, ולהצניעם עם כלי החמץ.

3. במסגרת ההכנות, ראוי להכין את כל הדרוש לליל הסדר. הואיל ובשבת, אסורה ההכנה לצורך יום טוב.

4. יש פעולות שאסור לעשותן בשבת: הכנת מי מלח, ריסוק החזרת, הכנת החרוסת, בישול ביצה וצליית זרוע. גם פעולה המותרת בשבת, כמו שריית ושטיפת עלי החסה, אסור לעשותה בשבת לצורך יום טוב. לכן יש להכין את כל הדרוש ביום שישי, לצורך ליל הסדר.
5. הרוצה לקיים סעודה שלישית במצה מבושלת (שמותר לאכול עד שלוש שעות זמניות לפני שקיעה) יבשל את המצה ביום שישי.
- ❖ יש לזכור להדליק נר נשמה שממנו מדליקים את הנרות בצאת שבת.

ה. שבת הגדול- י"ד ניסן

☒ סעודת ליל שבת

"קידוש במקום סעודה". כלומר: יש לקדש במקום בו אוכלים את הפת. מאחר והפת היא חמץ, יש לבצוע בזהירות, כדי שלא לפזר פירורי חמץ, ולאכול כביצה מהפת.

רצוי להשתמש במפות ניילון ובכלים חד פעמיים, ולאחר אכילת החמץ לסלק הכל מעל השולחן, ולהמשיך את הסעודה ללא חמץ.

הסיבה: מאחר ונכון לבשל את התבשילים בכלי פסח, המשך הסעודה הוא ללא חמץ. אוכלים בכלי פסח או בכלים חד פעמיים.

תפילת שחרית

יש להקדים ולהתפלל שחרית, כדי לסיים את התפילה בזמן שמותר לאכול חמץ.

☒ סעודת יום שבת

מצה אסורה באכילה מהבוקר!

גם הקידוש בבוקר, על לחם משנה חמץ, ויש לנהוג בו כמו לעיל, בסעודת ליל שבת.

אכילת חמץ-

ספרדים עד 9:45

אשכנזים עד 10:09

בשעת הצורך אפשר לאכול חמץ עד 10:40.

ט. ביעור וביטול חמץ

מיד לאחר הסעודה, יש לשטוף את כלי החמץ (אם השתמשו בהם בסעודה), את הכלים החד פעמיים שאכלו בהם חמץ יש להשליך לאשפה מחוץ לבית.

חובה לבטל שוב את כל החמץ לפי הנוסח בסידורים!

ביטול החמץ: ספרדים- עד לשעה 10:56, אשכנזים – עד לשעה 11:28.

בעת הצורך אפשר לבטלו עד השעה 11:42.

☒ סעודה שלישית

ספרדים יכולים לקיים את הסעודה השלישית במצה עשירה או במצה מבושלת.

אשכנזים יכולים לקיימה במצה מבושלת.

הן מצה עשירה והן מבושלת, מותר לאכלן עד לשעה 16:10.

מצה מבושלת: למשל, קניידלך או מצה שנטבלה ברותחין לפני שבת.
לכל הנוהגים, מותר לאכול בשר, דגים, פירות וירקות גם לאחר שעה זו.

קבלת יום טוב מוקדמת

בשנה זו, אי אפשר להקדים ולקבל יום טוב, הואיל וממעטים בקדושת השבת.

י. מוצאי שבת – ליל הסדר

בשעה 19:31, מוצאי שבת וכניסת יום טוב!

משעה זו מותר להדליק נרות יום טוב ושהחיינו.

ההדלקה מנר נשמה שהודלק בערב שבת!

מותר לטלטל נרות ולהניחם בפמוט, אך אין להדביק את הנרות, ואין לכבות את הגפרור שבו הדליקו.
יש להניחו במקום בו יכבה מאליו.

בתפילת ערבית - ותודיענו, והלל שלם בברכה!

בקידוש - יקנה"ז: יין: הגפן. קידוש: מקדש ישראל והזמנים. נר: בורא מאורי האש. הבדלה: המבדיל בין קודש לקודש. זמן: שהחיינו.

מי שהדליק נרות יום טוב ובירך שהחיינו, לא יברך שנית בקידוש.

מצוות ליל הסדר

ארבע מצוות בליל הסדר:

שתיים דאורייתא:

1. "והגדת לבנך" - סיפור יציאת מצרים.

2. אכילת מצה.

שתיים מדרבנן:

3. אכילת מרור.

4. שתיים ארבע כוסות.

שיעור כזית: כ-28 סמ"ק, נפח מעט יותר מקופסת גפרורים.

- מברכים שתי ברכות, "המוציא, ו"על אכילת מצה", ולכתחילה יש לאכול שיעור שני זיתים (כנפח שתי קופסאות גפרורים וחצי) שהם כשני שלישי מצת מכונה. יש להשתדל לסיים את האכילה תוך 4 דקות. למי שהדבר קשה ניתן להמשיך לאכול כדרכו עד שיסיים את אכילת שיעור שני הזיתים.

- שיעור אכילת מרור: כזית- 28 סמ"ק כנ"ל.

- שיעור כל כוס של 4 כוסות – רביעית (כזית x 3) – כ-90 סמ"ק.

- סוף זמן אכילת אפיקומן – 24:44.

יום ראשון בלילה, מוצאי יו"ט ראשון של פסח

- בתפילת ערבית, מתחילים לספור את העומר.

- עושים הבדלה ככל מוצאי יו"ט: רק ברכות הגפן והמבדיל.

א. כיצד מנקים?

כדי להקל מעט בעבודות ניקוי הבית לקראת פסח, כדאי לחלק את הבית ואת תכולתו לשלושה קריטריונים השונים זה מזה בהלכותיהם <<

1. **מקום שאין דרך להכניס בו חמץ (גם אם יש חשש קל שמא אי פעם הכניסו בהם חמץ)**
לדוגמא:

- ◆ מדפים עליונים בארונות בגדים ובארונות ספרים.
 - ◆ מדפים תחתונים של ארונות, בתנאי שאין תינוקות בבית.
 - ◆ ספרים שמקפידים שלא להביאם לשולחן האוכל.
- ההלכה: אין צורך לגעת בהם כלל ולנקותם, ואין צורך לבדוקם בבדיקת חמץ.

2. **מקום שרגילים להכניס בו חמץ - ואין בדעתנו להשתמש בו כלל בפסח**
לדוגמא:

- ◆ חדר או דירה שלא יכנסו אליהם בפסח.
 - ◆ כלי מטבח: סירים, תבניות, צלחות וכדומה.
 - ◆ תנור אפיה שלא ישתמשו בו בפסח.
 - ◆ משחקי ילדים שלא ישחקו בהם בפסח.
 - ◆ בגד עם כיסים שלא נלבש אותו בפסח.
- ההלכה: יש לנקות ניקוי כללי (שלא יישאר חמץ נראה לעין), אך אין צורך לנקות כל פירור וכל פריט בפני עצמו (צעצועים, ספרים וכדומה). חפצים שלא משתמשים בהם בפסח יש להצניע או לצינעם בפתק - "לא להשתמש בפסח". חדר או דירה - לנקות ולסגור. אין צורך לבדוק בדיקת חמץ.
- הערה: פירורים הנותרים בפינות החדר - "לא חשיבי", ואין צורך אפילו לבטלם. די לשטוף את הרצפה.

3. **מקום שרגילים להכניס בו חמץ - ובדעתנו להשתמש בו בפסח**
לדוגמא:

- ◆ מקרר, ארונות מטבח.
 - ◆ שולחן מחשב, ספות, מיטות (לעיתים ילדים מכניסים בהן חמץ) וכדומה.
 - ◆ ספרים שרגילים ללמוד בהם על השולחן וברצוננו להשתמש בהם בפסח.
 - ◆ כלי רכב.
 - ◆ משחקי ילדים שישחקו בהם בפסח.
 - ◆ כיסים, בעיקר בבגדי ילדים, שישתמשו בהם בפסח.
 - ◆ תיקים ותרמילים המיועדים לטיול בפסח.
- ההלכה: חייבים לנקות היטב מקומות אלו ולבדוק בהם בדיקת חמץ לאור הנר בליל ארבעה עשר בניסן (אם יש מקומות רבים כאלה, אפשר לבדוק לאור הנר באחד הלילות הקודמים, בלי ברכה).

למעשה:

◆ ארונות בגדים

הגדרתם: מקום שאין דרך להכניס בו חמץ. אם רוצים בכל זאת לנקות, די לעבור במטלית יבשה. אם ידוע שהכניסו בהם חמץ, יש לרוקנם ולנקותם עם מטלית לחה, לעשות בהם בדיקת חמץ בעזרת נר, ולהכניס את הבגדים.

◆ ארונות מטבח

הגדרתם: מקום שדרך להכניס בו חמץ.

א. ארונות מטבח שאין בדעתנו להשתמש בהם בפסח:

יש לרוקנם ולנקותם בעזרת מטלית לחה (אין צורך לשפוך מים). אין צורך בבדיקת חמץ. אפשר להכניס אליהם כלי חמץ שעברו שטיפה רגילה, לסוגרם ולכתוב עליהם "כלי חמץ".

ב. ארונות מטבח שבדעתנו להשתמש בהם בפסח:

יש לנקות היטב במטלית לחה, ולבדוק בהם חמץ בעזרת נר. לאחר מכן, אפשר להכניס אליהם את כלי הפסח.

◆ מקרר

הגדרתו: מקום שדרך להכניס בו חמץ ודעתנו להשתמש בו בפסח. יש לנקות היטב את המדפים ואת הקירות, את המסילות ואת הקרקעית (שינוי צבע בדפנות - אינו חמץ!) כמו כן, יש לנקות את הגומי האוטם את הדלת, בעזרת מברשת שיניים, ולסלק את הפירורים הנראים לעין. מה שלא נראה לעין, בטל. לאחר מכן, יש לבדוק בו חמץ לאור הנר, ומותר להשתמש בו בפסח. כפי שזכרנו לעיל, ביום הניקוי אפשר לבדוק את החמץ במקרר גם בערבים שלפני זמן הבדיקה. במקרה כזה, את החמץ שנותר לשימוש עד הפסח יש לשמור בתחתית המקרר בקופסא כדי שלא יתפזר.

◆ רצפת הבית

די בשטיפה רגילה.

◆ שטיחים

אין צורך להשתמש בחומרי ניקוי, ודי לנקותם באחת משלוש האפשרויות: לנער היטב, "לדפוק" עם מחבט או לשאוב עם שואב אבק.

◆ שולחנות

לנקות עם מטלית לחה. משטח אכילה של כסא תינוק - לנקות היטב. רצוי לערות עליו מים רותחים. שולחן שעורכים עליו בצק ורוצים להשתמש בו בפסח כשהוא חשוף, ללא מפה או ניילון, יש לנקותו היטב ולערות עליו מים רותחים ממיחם או מקומקום חשמלי.

לסיכום: לפני שאנו הופכים את הבית, נעצור לרגע ונתבונן היכן באמת יש לנקות וכיצד, בהתאם לקריטריון שאליו שייך כל מקום ופריט. כך ניכנס כהלכה לחג הפסח עם פחות עייפות ומתח.

ב. מוצרי חמץ

מוצרי המזון בבית נחלקים לשלושה קריטריונים, שלכל אחד התייחסות הלכתית שונה.

1. מוצרי חמץ גמור

מוצרים העשויים מחמשת מיני דגן.

לדוגמא: עוגיות, אטריות, פתיתים, ביסלי, שקדי מרק, שניצל מוכן, כדורי פלאפל, בירה, ויסקי, מוצרי סויה (שמשתמשים בהם או בציפוי שלהם בקמח), סולת, קורנפלקס, (מכיל לתת) גרנולה, **מזון לבע"ח** המכיל חמץ (ראה הערה להלן).

ההלכה: כל אלו נחשבים חמץ גמור **ויש לשורפם** לפני הפסח או **למוכרם לנוכרי** באמצעות ייפוי כח ושליחות דרך הרבנות או המועצה הדתית. יש מחמירים שלא לסמוך על המכירה בחמץ גמור, אלא לבער ולשרוף מוצרים אלו.

(הערה: יש מספר חברות המייצרות מזון לבעלי חיים: כלבים, חתולים, ציפורים, דגים ומכרסמים במיוחד לפסח, ללא חמץ. יש לעקוב אחר פרסומיהן)

2. תערובות חמץ או חשש חמץ

מוצרים המכילים חמץ בתוכם (ברכיבים יתכן שיופיעו כ: קמח חיטה, דגנים, גלוטן, לתת, עמילן).

[בחלוקה בין מוצרי חמץ גמור לבין תערובות חמץ נכללו גם מרכיבים שחלקם חמץ וחלקם אינם חמץ. לדוגמא: יש עמילן חמץ המיוצר מדגנים, ויש עמילן שאינו חמץ, המיוצר מקטניות (תירס, סויה, ספיקה) או מחומרים אחרים (תפוא"א). אם לא צויין על המוצר ממה הוא עשוי, צריך למוכרו]

לדוגמא: אבקת מרק, קמח לבן, תרופות בסירופ, קישוטים העשויים מדגנים (אם מצופים לק, אפשר להשאירם לנוי).

ההלכה: אין חובה לבער מוצרים אלו, אך אסור להשתמש בהם בפסח ויש למוכרם לנוכרי.

3. מוצרים שאינם כשרים לפסח אך אין בהם חשש חמץ

לדוגמא: תמרוקים (ללא הכשר לפסח), מוצרים המכילים **עקבות** גלוטן או שיש בהם **חשש** לגלוטן או חשש לתת.

קטניות - לנוהגים שלא לאכול קטניות או מוצרי קטניות.

לדוגמא: אורז, בטנים, במבה, חומוס, שמנים מקטניות, פופקורן.

ההלכה: יש להצניעם ולא להשתמש בהם בפסח. אין צורך למכור לנוכרי או לבטלם.

ג. רשימת מוצרים לפסח (שאינם מוצרי מזון)

במוצרים הבאים צוין האם יש צורך בהכשר לפסח, בצורה הבאה:

- ◆ צריך - כלומר: צריך הכשר לפסח.
 - ◆ רצוי - כלומר: אם משיגים בקלות עם הכשר - עדיף. אם לא משיגים עם הכשר - אפשר להשתמש גם ללא הכשר מיוחד לפסח.
 - ◆ לא צריך - כלומר: אין צורך בהכשר מיוחד לפסח.
- מוצרים המכילים שמן נבט חיטה/ויטמין E - צריכים הכשר מיוחד לפסח.

* מוצרים שדורגו כ-רצוי, הסיבה לכך:

מחד – נפסלו מאכילת כלב. מאידך – באים במגע עם אוכל. הספק – שמא אחשביה.

** מתוך הנסיון, טעם דאורדורנט ומגבונים הוא טעם פגום. לכן, גם אם מכילים מרכיב חמץ, מותרים בהנאה בפסח.

המוצר	הדין	המוצר2	הדין2
אבקת כביסה	לא צריך	נזל דוחי יתושים	לא צריך
אבקה למדיח	רצוי	נזל הברקה למדיח	לא צריך
אלכוהול ג'ל	לא צריך	נזל לניקוי חלונות	לא צריך
אצטון	לא צריך	נזל לניקוי כלים	רצוי*
אקונומיקה	לא צריך	נזל לניקוי תנור/מיקרו	לא צריך
ג'ל אלזורה (לשימוש בפה)	צריך	נזל לשטיפת רצפות	לא צריך
דאודורנט	לא צריך**	ניילון נצמד	לא צריך
וזלין טהור	לא צריך	נייר אפיה	לא צריך
חול ניקוי	לא צריך	נייר טואלט	לא צריך
טלק	לא צריך	נייר כסף	כשחות לכל השנה
כלים חד"פ מנייר או מקרטון	רצוי	נייר סופג	רצוי*
כלים חד"פ מפלסטיק או מקלקר	לא צריך	סבוני אסלה	לא צריך
כפפות חד-פעמיות (בלי אבקה)	לא צריך	סבונים	לא צריך
מגבות בד (משמשות)	לכבס	סקוטש (חדש!)	לא צריך
מגבונים/ממחטות לחות	לא צריך**	פלסטלינה	לא צריך
מטהר אויר	לא צריך	פלסטלינה - בר בצק	לא לשימוש בפסח!
מי פה	צריך	קרם ידיים	צריך
ממחטות נייר	לא צריך	קרם לחות (לתינוק/מבוגר)	לא צריך
מנג'טים	לא צריך	קש לשתיה	לא צריך
מסיר שומנים	לא צריך	שמן לתינוק	לא צריך
מסיר שומנים קר/ מהיר	לא צריך	שמפו לשתיחים	לא צריך
מפות (משמשות)	לכבס	שמפו לשיער	לא צריך
מפיות נייר	לא צריך	שפתון / אודם	צריך
מרכב כביסה	לא צריך	שקיות ניילון	לא צריך
מרכב שיער/ מעצב שיער	לא צריך	שקיות קוקי (צלייה)	לא צריך
משחות נעליים	לא צריך	תבניות אלומיניום	כשחות לכל השנה
משחות שיניים	צריך	תחליב לחות	לא צריך

ד. הנחיות לשימוש בתרופות

- א. תרופות המיועדות לשימוש חיצוני (משחות, טיפות, פתילות, זריקות) - מותרות בשימוש בפסח בשעת הצורך. לכן ברשימות המתפרסמות של תרופות המאושרות לשימוש בפסח מובאות רק תרופות הנלקחות דרך הפה.
- ב. תרופות המכילות קטניות מותרות, גם לנוהגים שלא לאכול מוצרי קטניות.
- ג. בתרופות שיש בהן חשש חמץ, עדיף להשתמש בכדורים מאשר בסירופ נזלי.
- ד. ויטמינים ותרופות הומאופתיות מבוססים פעמים רבות על אלכוהול המיוצר מחמץ.
- ה. בשעת הצורך, מומלץ לבדוק באתר האינטרנט של קופת חולים "כללית" המפרסמת לקראת פסח רשימה מפורטת של תרופות וכדורים שבהם אפשר להשתמש בפסח, או לשאול רבנים ופוסקי הלכה שיש בידם רשימה מעודכנת.

ה. הכשרת כלים

נהוג להעמיד לרשות הציבור צוותי הכשרה, העוסקים בהגעת כל בית. הצוותים הללו חייבים ללמוד היטב את דיני ההכשרה (שו"ע או"ח סימנים תנ"א-תנ"ב), כדי לדעת אלו כלים ניתן להכשיר וכיצד להכשיר כל כלי, בליבון או בהגעלה.

- ◆ בכלים אותם מבקשים להגעיל, אין להשתמש 24 שעות לפני ההגעלה.
- ◆ יש לפרק ידיות סירים וכדומה, ולנקות היטב את הכלי ואת הידיות.
- ◆ יש להביא להגעלה גם ידיות וברגים.

כלים שונים

הכלל בהכשרת כלים הוא "כבולעו כך פולטו".

לכן, כלים הבולעים חמץ עם נזל, בבישול - הגעלתם במים רותחים. כלים הבולעים חמץ יבש, כמו תבניות אפיה, הכשרתם ע"י ליבון חמור.

למעשה:

- ◆ צלחות חרסינה – לא ניתן להכשיר.
- ◆ כלי בישול מזכוכית (לא אפיה), כגון: סירי פיירקס לבישול עם נזלים, צלחות, כוסות וכד' – להגעיל ברותחין.
- ◆ כלי זכוכית שאופים בהם (תבניות פיירקס וכד') – אי אפשר להכשירם, מפני שאי אפשר ללבנם ליבון חמור.
- ◆ סירי בישול ממתכת וכן המכסים, הכשרתם בהגעלה. סיר שיש לו קיפול בשפתו, וכן מכסה שיש לו קיפול בשפתו – יש ללבן את השפה בליבון קל.
- ◆ מחבת או מחבת ווק – הכשרתם, יש אומרים בליבון קל ויש מחמירים בליבון חמור.
- ◆ מחבת בצפוי טפלון/קרמי וכן סיר קרמי - לא ניתן להכשירם לפסח.
- ◆ סיר פוייקה – הכשרתו בליבון חמור.
- ◆ סכו"ם ממתכת – יש להכשיר בהגעלה ברותחין. מזלגות, יש להקפיד לנקות בין שיני המזלג לפני ההגעלה.
- ◆ סכו"ם ממתכת עם ידית פלסטיק – לנקות היטב גם בחיבור שבין הפלסטיק למתכת, ולהגעיל ברותחין.

תנור

הכשרת תנור לכתחילה

- ◆ ניקוי התנור בחומרי ניקוי המיועדים לכך.
- ◆ ניקוי הדלתות, הזכוכית וכדומה.
- ◆ חימום על ידי מבער גז ("ברנר") - מעבר עם האש על הדפנות, על המסילות של התבניות ועל הדלת, עד ליבון חמור (עד שמאדים או מאפיר). רצוי שאדם בעל ניסיון יבצע זאת כדי לא לפגוע בתנור.

הכשרה לפי חלק מהדעות

הכל כדלעיל, אלא שבמקום החימום על ידי מבער גז, יש לחמם את התנור לחום המקסימאלי למשך חצי שעה. (בהכשרת תנור לשאר ימות השנה - לא לפסח, אם ידוע שהשתמשו בתנור לאפיית דברים כשרים, אלא שלא הקפידו בהפרדה בין בשר לחלב, וכן שלא אפו בו בשר לא מוכשר או בשר טריפה, אפשר לסמוך לכתחילה על הצורה השנייה של הכשרת התנור).

בכל מקרה, התבניות (תבניות אמיל) והרשתות צריכות ליבון חמור. תבניות אלומיניום אין להן תקנה.

תנור פירוליטי

הכשרתו: הפעלת תכנית לניקוי עצמי (בחום מקסימאלי), ודי בזה. הכשרת התבניות: דינן כתבניות תנור כפי הנזכר לעיל.

כיריים

ניקוי הכיריים באופן יסודי. את ראשי הלהבות יש לנקות ביסודיות ודי בכך. את החצובות (מעמדי הסירים) יש ללבן, רצוי בליבון חמור. אם אי אפשר, ניתן ללבנם בליבון קל. את משטח הכיריים רצוי לצפות בנייר כסף.

כיריים אינדוקציה

יש לנקות היטב את המשטח האינדוקטיבי, ודי בכך.

מנגל גז

על גבי המנגל מצוי שמשמש עם חמץ גמור, כגון בהכנת קבב, קציצות וכד' וכן לעיתים אופים עליו פיתות ומאפים.

לכן, יש לנקות עד כמה שאפשר את רשתות המנגל, וכן את הבסיס ואת מכסה המנגל.

את הרשתות יש ללבן בליבון חמור בעזרת מבער.

לבסוף יש להבעיר את המנגל על המקסימום, ולהשאירו סגור כ-15 דקות.

פלטת שבת

לנקות היטב ולהדליק למשך כחצי שעה. לאחר מכן, לעטוף בנייר כסף עבה.

מיחם וקומקום

1) ניקוי

◆ לנקות היטב מבפנים ומבחוץ. אין חובה להסיר את האבנית המצטברת!

◆ לנקות את המכסה היטב.

2) הכשרה

◆ להכשיר את המכסה ע"י הגעלה במים רותחים.

◆ לחמם את המיחם או הקומקום כשהוא מלא מים, ובעת הרתיחה להסיר את המכסה. תוך כדי רתיחה, לשפוך מים רותחים מקומקום נוסף לתוך המיחם או הקומקום הרותח, ולדאוג שהמים יגלשו על שפתו החוצה.

יש להקפיד לנתק מיד את זרם החשמל למניעת סכנה!

◆ במיחם מתכת, יש לעבור על שפת המיחם בעזרת מבער גז, בגלל הקיפול שיש בשפה.

◆ במיחם הסגור במכסה פלסטיק מעוגל, שאינו מתחמם ואין מניחים עליו אוכל לחימום, אם לא השתמשו בתוך המיחם בחמץ, אין צורך בהגעלה אלא בניקוי חיצוני בלבד.

תרמוס

◆ לנקותו מבפנים ומבחוץ (אין צורך לפרקו), ולערות עליו מים חמים.

מיני בר

◆ במשך 24 שעות להיזהר מלערות ממנו על גבי מוצר חמץ. לאחר מכן להפעיל במצב "הרתחה" ולהוציא 2 כוסות מים רותחים.

מיקרוגל

1) הכשרת צלחת הזכוכית

◆ לנקות היטב את הצלחת.

◆ הגעלה במים רותחים. אפשר להגעיל בסיר גדול מאוד. אם אין סיר גדול, אפשר לחמם מים בתבנית אפיה על גבי הכיריים ולכסות בתבנית נוספת, על מנת לאפשר רתיחה. לאחר מכן, יש לשקע את הצלחת של המיקרוגל בתבנית. במידה והצלחת אינה נכנסת כולה, ניתן לסובבה בתוך המים, עד שמוגעלת כולה.

2) ניקוי המיקרוגל

לפי הוראות הניקוי של היצרן.

הניקוי יכול את העיגול עם הגלגלים שעליו יושבת הצלחת.

3) הכשרה

◆ להחזיר את הצלחת למקומה.

◆ לשים 2 כוסות מים ולהפעיל את המיקרוגל ל-10 עד 15 דקות, עד שהמים מתאדים, כחצי מכל כוס.

מדיח כלים

1) הכשרת הרשתות

את הרשתות והסלים יש להגעיל בסיר גדול של מים רותחים.

2) גוף המדיח

- ◆ להפעיל עם חומר ניקוי בטמפרטורה הגבוהה ביותר, למשך תוכנית שטיפת כלים.
- ◆ למי שיש רשתות מיוחדות לפסח, כמובן שמספיקה הפעלת המדיח לתוכנית שטיפה בלבד.
- ◆ אם ניתן לנקות את הפילטר לפני ההפעלה - עדיף.
- ◆ כמו כן, לפני ההפעלה יש למלא את המיכל המיועד למלח ואחר כך להפעילו.

כיור

- ◆ לנקות היטב את הכיור, ובמיוחד את דפנותיו במקום החיבור עם השיש.
- ◆ לאחר מכן, לערות עליו מים רותחים ממיחם או מקומקום כשהם מחוברים לחשמל והמים ממש רותחים. יש להקפיד שהמים יגיעו ישירות מהקומקום לכל שטח הכיור ולא להסתמך על כך שהם נוזלים ממקום למקום.
- ◆ יש להניח דף עץ, פלסטיק או פח בתחתית הכיור, לחציצה.

שיש

- ◆ יש להסיר כל דבר הדבוק לשיש ולנקותו היטב.
- ◆ לאחר מכן, יש לשפוך מים רותחים ממיחם או מקומקום חשמלי המחוברים לחשמל, וממשיכים את רתיחתם. להקפיד שהמים יגיעו לכל מקום ישירות מהמיחם. יש נוהגים ללבן ברזל או אבן, ולגרור אותם על גבי השיש, בעוד המים הרותחים עליו.
- ◆ לאחר העירוי, רצוי לכסות את השיש בנייר כסף וכדומה.
- ◆ אין להניח סיר חם ישירות על השיש אלא על גבי מפריד או חוצץ.